

SÄKYLÄN
KUNTA

Kunnanhallitus 30.5.2022

TALOUSARVIO 2023 JA TALOUSSUUNNITELMA 2023–2025 VALMISTELUOHJEET

Sisällysluettelo

1	Suunnitteluperusteet	2
	Talousarvion ja -suunnitelman perusta.....	2
2	Hallintokuntien talousarvioesitykset	3
2.1	Kunnan talousarvion kokoaminen	3
2.2	Alustavien talousarvioesitysten laadinta.....	3
2.3	Talousarvioesitysten rakenne	3
2.4	Tuloarviot ja määrärahat.....	4
2.5	Investoinnit.....	5
3	Muut ohjeet	5
4	Aikataulu	7

1 SUUNNITTELUPERUSTEET

Talousarvion ja -suunnitelman perusta

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuusto hyväksyy vuoden loppuun mennessä kunnalle seuraavan vuoden talousarvion sekä kolmea tai useampaa vuotta koskevan taloussuunnitelman. Talousarviovuosi on suunnittelukauden ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään tuloarvioiden ja määrärahojen lisäksi kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa tai niiden hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla edellisen vuoden taseen osoittama alijäämä ja talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu alijäämä suunnittelukaudella katetaan. Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve kate-
taan.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio on valtuuston keskeisin kunnan toiminnan ja talouden ohjausväline. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Muut toimitukset ohjaavat palvelu- ja viranomaistoimintaansa omilla käyttösuunnitelmillaan, jotka **tarkentavat** valtuuston hyväksymää talousarviota.

2 HALLINTOKUNTIEN TALOUSARVIOESITYKSET

2.1 Kunnan talousarvion kokoaminen

Talousarvion valmistelussa tulee pyrkiä huomioimaan mahdollisen kattavasti hyvinvointialueiden synnyn vaikutukset sekä menoihin että tuloihin.

Lautakunnat valmistelevat alustavat käyttötalouden talousarvioehdotuksensa kunnanhallitukselle 23.9.2022 mennessä. Sisäisiä palveluja (siivous- ja ruokapalvelut) tuottavien kustannuspaikkojen talousarvioehdotukset valmistellaan 2.9.2022 mennessä. Säskylän kunnan talousarvio ja suunnitelma kootaan näiden ehdotusten pohjalta.

Alustava talousarvioehdotus voidaan käsitellä lautakunnassa uudelleen, mikäli kunnanhallitus/kunnanjohtaja pitää sitä tarpeellisenä talouden tasapainottamisen vuoksi.

2.2 Alustavien talousarvioesitysten laadinta

Lautakunnat valmistelevat kunnanhallitukselle annettavan tehtäväaluekohtaisen talousarvioesityksen niin, että tekstit voidaan siirtää suoraan lopulliseen talousarviokirjaan. Valmistellut talousarvioesitykset tallennetaan w-asetalle (W:\TALOUS\TA2023\KÄYTTÖTALOUS\VALMIIT) Word-tiedostona. Alustavia talousarvioesityksiä ei ole tarpeellista toimittaa paperisina taloussihteerille.

Talousarvion tekstit laaditaan tiiviissä ja selkeässä muodossa.

Käyttötalousoosan pohja löytyy: W:\TALOUS\TA2023\KÄYTTÖTALOUS\POHJAT. Jokaiselle tehtäväalueelle on oma käyttötalousohja, jossa on valmiina vuoden 2022 talousarvion tiedot.

2.3 Talousarvioesitysten rakenne

Talousarvion käyttötalousoosan rakenne noudattaa Kuntaliiton suositusta kunnan ja kuntayhtymän talousarviosta. Suosituksen mukaan käyttötalousoosassa on tehtäväalueittain seuraavat osat:

Palvelusuunnitelma

Palvelusuunnitelmassa esitetään kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet tehtäväalueella. Sillä konkretisoidaan ja tarkennetaan kuntastrategian palvelujen kehittämistä koskevia linjauksia. Palvelusuunnitelmassa esitettävät tavoitteet ohjaavat tehtäväkohtaista tavoiteasettelua. Palvelusuunnitelmassa on otettava kantaa suunnittelukaudella (v. 2023–2025) tiedossa oleviin merkittäviin toiminnallisiin ja taloudellisiin muutoksiin.

Tavoitteet ja tunnusluvut

Talousarvioon tulee lisätä mitattavia tavoitteita. Mitattavien tavoitteiden tulee olla sekä taloudellisia että laadullisia.

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan mukaan valtuuston hyväksymät tavoitteet. Tavoitteet jaetaan vaikuttavuus- ja tuotantotavoitteisiin. Valtuuston tehtäväalueelle asettamat tavoitteet ovat ensisijaisesti vaikuttavuustavoitteita. Lautakunta valmistelee ja esittää tavoitteet ja tavoitteiden saavuttamisen mittarit valtuuston hyväksyttäväksi.

Vaikuttavuustavoitteet voivat määrittää joko palvelutoiminnan aikaansaamaa muutosta asiakkaan hyvinvoinnissa tai palvelun laatua, jota arvioidaan palvelun saatavuutena, riittävytenä, kohdentuvuutena tai asiakastyytyvyytenä. Vaikuttavuustavoitteita voidaan asettaa joko asiakas-, asiakasryhmä- tai tehtäväkohtaisesti.

Tuotantotavoitteita ovat esimerkiksi tuotantovälineiden investointitavoitteet, pääoman sijoittamista

koskevat tavoitteet ja toiminnan uudelleen organisointia koskevat tavoitteet.

Perustelut

Perusteluissa selvitetään tarkemmin palvelutarpeisiin, tavoitteiden asettamiseen sekä niiden saavuttamiseen liittyviä haasteita ja epävarmuustekijöitä suunnittelukaudella (v. 2023–2025). Perusteluissa tehdään lisäksi selkoa toiminnan painopisteistä ja kehittämistarpeista sekä arvioidaan voimavarojen riittävyyttä muun muassa henkilöresurssien, toimitilojen ja muiden tuotantekijöiden osalta.

Perustelutiedoissa esitetään lisäksi tehtäväalueen arvioitu henkilöstömäärä 31.12.2022. Henkilöstön määrään lasketaan kokoaikaiset, osa-aikaiset ja työllistetyt viranhaltijat ja työntekijät, joiden oletetaan olevan 31.12.2022 toistaiseksi voimassaolevassa tai määräaikaisessa palvelussuhteessa kuntaan. Henkilöstö listataan käyttösuunnitelmaan nimikkeittäin. Mikäli henkilön työaika poikkeaa 31.12.2022 säännöllisestä viikkotyöajasta, merkitään, kuinka monta prosenttia henkilön työaika on ollut kokonaistyöajasta.

Tuloarviot ja määrärahat

Alustavissa talousarvioesityksissä esitetään tehtäväalueittain käyttötalouden tuloarviot (toimintatulot) ja määrärahat (toimintamenot). Lisäksi esitetään koko lautakunnan käyttötalouden tulot ja menot talousarviovuonna.

Käyttötalousosaan otetaan tuloarviot varainhoitovuoden aikana suoritteiden luovuttamisesta saatavista tuloista ja muista tehtävälle kuuluvista tuloista. Määräraha osoitetaan vain niiden tehtävän suorittamisesta aiheutuvien menojen kattamiseen, joihin toimielin voi itse vaikuttaa.

Määrärahan ja tuloarvion lisäksi esitetään määrärahaan sisältymättömät laskennalliset erät, jotta tehtävän kokonaiskustannusten laskeminen on mahdollista. Taloussihteeri vastaa poistojen ja laskennallisten erien arvioinnista ja talousarvioon kirjaamisesta.

2.4 Tuloarviot ja määrärahat

Toiminta- ja muut tulot

Voimassa olevia maksuja korotetaan soveltuvin osin kustannustason muutosta vastaavasti.

Toimintamenot

Vuodelle 2023 menopaineita synnyttää mm. Venäjän hyökkäyssodasta aiheutuva hintojen nousu.

Vuoden 2023 talousarviota laadittaessa tavoitteena on nettomenojen (toimintakate) määrän säilyminen enintään vuoden 2022 tasolla.

Yksityiskohtaista valmistelua sovitetaan yhteen johtoryhmässä alkusyksyllä 2022.

Palkat ja henkilöstösivukulut

Kunta-alan virka- ja työehtosopimus 2020–2021 on voimassa 28.2.2022 saakka. Uuden sopimuksen vaikutuksia on tässä vaiheessa mahdotonta tarkasti arvioida.

Talousarvion valmistelussa palkkamenoihin lasketaan toimialojen työnä 2 % kasvua vuodesta 2022 vuoteen 2023. Sopimuskorotuksista ym. aiheutuva palkkamenojen tarkempi kasvu vuodelle 2023 arvioidaan syksyllä ja palkkasummia tarvittaessa korjataan.

Henkilöstösivukulujen määrästä antaa tarkemman ohjeen taloussihteeri.

2.5 Investoinnit

Taloussuunnitelmaan valmistellaan tulevaa kolmea vuotta eli vuosia 2023–2025 koskevat investoinnit. Valmistelun pohjana on voimassa oleva investointisuunnitelma vuosille 2022–2024.

Vuoden 2023 investointien enimmäismäärä määritetään talousarvion käsittelyn yhteydessä syksyllä 2022.

Vesihuoltolaitos

Kunnanhallitus antaa ohjeen tekniselle toimialalle /tekniselle lautakunnalle:

- Vuoden 2023 talousarvioon varataan investointiosaan noin 300.000 e enemmän määrärahaa verkostojen uusimisen, kuin vuodelle 2022.
- Lisäksi voidaan varata verkostojen korjauksiin määrärahaa käyttötalouden menoihin.
- Vesihuoltolaitoksen taksaa tulee korottaa vuoden 2023 alusta lukien niin, että vesihuoltolaitoksen ylijäämä säilyy vuosien 2017-2018 tasolla. Perusteena vähentynyt vesihuoltolaitoksen ylijäämän määrä ja nyt käynnistyvät lisätyt investoinnit vesihuoltolaitoksen verkostoihin.

Rakennusinvestoinnit

Tekninen lautakunta kokoaa erikseen rakennushankkeita koskevat investointisuunnitelmat. **Toimialajohtajien** tulee toimittaa mahdolliset uudet investointiesityksensä tekniselle lautakunnalle niin, että se voi ottaa ne huomioon omassa valmistelussaan kesän 2022 aikana.

Investointiesitysten on perustuttava hankesuunnitelmaan, josta käy ilmi hankkeen tarpeellisuus, toimintojen ja tarpeellisten tilojen laajuus. Hankesuunnitelman laadinnasta vastaa se hallintokunta, jonka tehtäväalueelle hanketta suunnitellaan.

Käyttöomaisuusinvestoinnit

Rakennushankkeiden ohella myös muut käyttöomaisuushankinnat kohdistetaan investointiosaan. Myös niiden tarpeellisuus tulee asianmukaisesti perustella.

Vähintään **10.000** euron (alv=0) suuruiset käyttöomaisuuden (koneet, laitteet ja muu irtain omaisuus) hankinnat kohdennetaan investointeihin ja niitä koskevat esitykset tehdään alustavan talousarvioesityksen yhteydessä eroteltuna käyttötalouteen kohdistuvista hankinnoista.

Muut hankinnat

Kertapoistoiset, alle **10.000** euron arvoiset kalusto- ja laitehankinnat kohdistetaan käyttötalousosaan kalustojen hankintaan.

ICT-hankinnat (tietotekniikka) tehdään keskitetysti talouden ja hallinnon toimialalla. Niitä koskevat esitykset on annettava alustavien talousarvioesitysten yhteydessä kunnanhallitukselle.

3 MUUT OHJEET

Tilitaso

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut suosituksen kunnan ulkoisen kirjanpidon tilikarttamalliksi. Alustavat käyttösuunnitelmat valmistellaan kunnan voimassa olevan tilikartan ja tilinumeroinnin pohjalle tili-tasolla. Tilikartta-malli on tarvittaessa saatavissa taloussihteereiltä.

Vuodesta 2023 lähtien eläkemenoperusteinen maksu poistuu ja uutena maksuna Kevalta tulee tasausmaksu. Tasausmaksu jaetaan kuntiin ja hyvinvointialueiden osuuksiin vuoden 2022 toteutuvien palkkasummien suhteessa. Summan arvellaan olevan koko kunnan osalta noin 410.000 euroa ja se syötetään talousarvio-ohjelmaan keskitetysti taloussihteerin toimesta.

Talous- ja toimintatilaston luokitukset

Valtiokonttori edellyttää tietoja kunnan toteutuneista menoista ja tuloista. Kuntataloustilaston tietoja käytetään hyväksi mm. kansantalouden tilinpidossa, valtion talousarvion laadinnassa, kuntatalouden tilanteen seurannassa ja kuntien valtionosuuksien laskennassa. Tietoja tarvitaan myös kuntien välisissä vertailuissa.

Tilastoinnissa käytetään palveluluokitusta sekä meno- ja tulolajiluokitusta, joiden tietosisällöstä on annettu erilliset ohjeet. Tarvittavan tilastoinnin kannalta on olennaista, että jo alustavat käyttösuunnitelmat valmistellaan annettujen tililuokitusten mukaisina

Arvonlisäverot

Tarvikkeiden ja palveluiden hankintaan liittyviä alv-osuuksia ei sisällytetä budjetoitaviin euroihin.

Sisäiset palvelut

Sisäisiä palveluja ovat siivous- ja ruokahuoltopalvelut. Sisäisen suoritteiden laskutuksen on perustuttava ”tilaajan” ja ”tuottajan” sopimaan hinnoitteluun. Ostajayksikön on voitava vaikuttaa laskutettavien suoritteiden määrään. Sisäisiä palveluja tuottavien kustannuspaikkojen talousarvioehdotukset valmistellaan 2.9.2022 mennessä. Taloussihteeri syöttää sisäisten palvelujen erät keskitetyksi.

Vyörytys- / kustannuslaskennalliset erät

Vyörytettävät menot ja tulot ovat kustannuslaskennallisia eriä, jotka kohdistetaan eri tehtäväalueille, palvelualueille ja kustannuspaikoille laskennallisen jakoperusteen mukaan. Vyörytys-erät eivät sisälly yksikön määrärahoihin. Taloussihteeri vastaa niistä keskitetyksi.

Hallintokunnat eivät budjetoikiinteistöhoitoon (lukuun ottamatta em. siivouspalveluita) liittyviä summia omiin käyttösuunnitelmiinsa. Kiinteistöhoitoon liittyvät erät otetaan kuitenkin huomioon yksikön kustannuslaskennallisina erinä, jotka vaikuttavat mm. yksikköhintoihin (esimerkiksi hoitopäivän hintaan).

Kustannuslaskenta

Alustavassa talousarvioesityksessä esitetään tarvittaessa euromäärien ohella toimintaa ja taloudellisuutta kuvaavia suoritettietoja (esim. euroa / hoitopäivä). Suoritteiden yksikköhintojen laskentaessa ja esitettäessä käytetään yhtenäisiä laskentaperiaatteita niin, että tiedot ovat johdonmukaisia ja vertailukelpoisia mm. eri vuosien välillä vertailtaessa.

Suoritettietoja (esim. euroa/hoitopäivä) alustavissa käyttösuunnitelmissa esitettäessä käytetään pääsääntöisesti siis vuoden 2021 tilinpäätöksen mukaisia kustannuslaskennallisia eriä.

Talousarvioesitykseen sisältyvien taloudellisten tietojen koonti ja esittäminen

Talousarvio valmistellaan hajautetusti suoraan Intime Talouden Suunnittelu -ohjelmaan. Kukin hallintokunta vastaa omien tietojensa koonnista ja tallentamisesta ohjelmaan. Suunnitelmavuosien tallentaminen suoritetaan keskitetyksi taloustoimistossa. Hallintokuntien tiedot tulee olla syötettynä ohjelmaan 23.9.2022 mennessä (siivous- ja ruokapalvelujen kustannuspaikat 2.9.2022 mennessä).

Kuntakonserni

Valtuuston hyväksymän (15.9.1997 § 81) konserniohjeen mukaan valtuusto hyväksyy tavoitteet talousarviossa ja taloussuunnitelmassa koko kuntakonsernille. Konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat osaltaan valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttajina.

Säkylän kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen on toimintasuunnitelmissaan otettava huomioon emoyhteisön talouden resurssit. Muutoin **yhteisöt noudattavat kunnanhallituksen antamia vuoden 2023 talousarvion laadintaohjeita soveltuvin osin.**

Lisäohjeet

Talousarvion laadinnasta säädetään kunnan Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen luvussa 2.4. Lisäksi talouden ja hallinnon toimiala antaa tarvittaessa talousarvion valmisteluun liittyviä lisäohjeita.

4 AIKATAULU

Alustavat talousarvioesitykset

Toimielimet käsittelevät alustavat talousarvioesitykset syyskuussa 2022.

Alustavien talousarvioesitysten tulee olla tallennettuna w-asemalle (W:\TALOUS\TA2023\KÄYTTÖTALOUS\VALMIIT) sekä tuloarvio- ja määrärahaesitysten syötettynä Intime Talouden Suunnittelu -ohjelmaan perjantaihin 23.9.2022 mennessä (siivous- ja ruokapalvelukustannuspaikat 2.9.2022 mennessä).

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023–2025

Valtuusto hyväksyy lopullisen talousarvion vuodelle 2023 vuoden 2022 loppuun mennessä.

Tavoitteena on, että vuoden 2023 talousarvio hyväksytään jälleen samassa valtuuston kokouksessa kuin veroprosentit, eli 14.11.2022.

Talousarvion täytäntöönpano

Kunnanhallitus antaa marraskuun loppuun mennessä talousarvion täytäntöönpano-ohjeen.

Hallintokunnat hyväksyvät talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti käyttösuunnitelman, jossa ne tarkentavat valtuuston hyväksymää talousarviota. Toimielimien on hyväksyttävä käyttösuunnitelmat 31.12.2022 mennessä.